

Sygn. akt: I C 684/17 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Robert Wysocki
Protokolant:	stażysta Paulina Barwińska

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2017 roku w Człuchowie

sprawy z powództwa (...) (...) z siedzibą w G.

przeciwko P. F.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego P. F. na rzecz powoda (...) (...) z siedzibą w G. kwotę 912,49 zł (dziewięćset dwanaście złotych czterdzieści dziewięć groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości 7% od dnia 28 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty, a w razie zmiany ustawowych odsetek za opóźnienie - z tymi odsetkami,
- w pozostałym zakresie powództwo oddala,
- zasądza od pozwanego P. F. na rzecz powoda (...) (...) z siedzibą w G. kwotę 603,25 zł (sześćset trzy złote dwadzieścia pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,
- wyroкови nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 684/17 upr.

UZASADNIENIE

Powód (...) (...) z siedzibą w G. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie przeciwko P. F. pozew o zapłatę kwoty 1502,49 zł. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu – do rozpoznania w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w dniu 2 marca 2016 roku pozwany zawarł z pierwotnym wierzycielem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę pożyczki nr (...), na podstawie której pozwany otrzymał określoną w umowie kwotę pieniężną, jednocześnie zobowiązując się do jej zwrotu na warunkach precyzyjnie określonych w przedmiotowej

umowie. Pozwany nie wywiązał się jednak z warunków przedmiotowej umowy, w związku z czym niespłacona kwota należności głównej stała się wymagalna. Wierzyciel pierwotny wypowiedział umowę pismem wysłanym do pozwanego w dniu 2 sierpnia 2016 roku.

W dniu 6 grudnia 2016 na mocy umowy przelewu wierzytelności przedmiotowa wierzytelność została nabyta przez E. (...) z siedzibą w G. od następcy prawnego (...) S.A. – (...) z siedzibą w W.. Powód podkreślił, iż na dochodzoną kwotę składają się: kwota 1462,66 zł tytułem należności głównej, kwota 39,83 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych przez powoda od kwoty należności głównej od dnia następnego po dniu cesji do dnia wniesienia powództwa.

Wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym postanowieniem z dnia 23 czerwca 2017 roku wydanym w sprawie VI Nc-e (...) Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Człuchowie.

Pozwany P. F. nie złożył odpowiedzi na pozew, pomimo prawidłowego wezwania i pouczenia o skutkach niestawiennictwa, nie stawił się na termin rozprawy w dniu 31 października 2017 roku, nie złożył w niniejszej sprawie żadnych wyjaśnień, ani nie żądał przeprowadzenia rozprawy pod swoją nieobecność.

W dniu 31 października 2017 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie wydał w sprawie wyrok zaoczny, w którym powództwo uwzględnił co do kwoty 912,49 zł, a w pozostałym zakresie oddalił.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 marca 2016 roku (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł z pozwanym P. F. umowę pożyczki nr (...) na kwotę 1684,49 zł, na okres 60 tygodni od daty wypłaty pożyczki. Pozwany zobowiązał się zwrócić kwotę pożyczki w terminach płatności określonych zgodnie z umową w terminie 60 tygodni.

dowód: umowa pożyczki z dnia 2 marca 2016 roku, k. 15-20.

W dniu 6 grudnia 2016 roku (...) z siedzibą w W. następcą prawnym (...) S.A. zawarł E. (...) z siedzibą w G. umowę przelewu wierzytelności, w której jako przedmiot przelewu wymieniono m.in. wierzytelność przysługującą cedentowi przeciwko dłużnikowi P. F..

dowód: umowa przelewu wierzytelności wraz z załącznikami z dnia 6 grudnia 2015r. k. 21-52

Powód w dniu 20 stycznia 2017 roku wystosował do pozwanego zawiadomienie o nabyciu przysługującej (...) z siedzibą w W. następcą prawnym (...) S.A. wierzytelności wobec pozwanego oraz wezwał go do zapłaty całkowitego zadłużenia w kwocie 1528,21 zł.

dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 3 marca 2015r. k. 53-54

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie pozwany P. F. nie stawił się na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę, jak również nie wypowiedział się co do twierdzeń podnoszonych przez powoda w uzasadnieniu pozwu, zaistniały więc przesłanki z art. 339 § 1 k.p.c. do wydania wyroku zaocznego.

Stosownie do przepisu art. 339 § 1 i 2 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny, przyjmując za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W judykaturze utrwalony został pogląd, który nie jest kwestionowany również w nauce, iż przyjęcie za prawdziwe

twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia Sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Sąd nie jest zatem zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972r. III CRN 30/72, Legalis nr 16294, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999r. I CKU 176/97, Prok. I Pr. 1999 nr 9, poz. 30, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1996r. I CRN 26/96, OSNC 1996 nr 7-8, poz. 108).

Sąd nie może przyjąć za prawdziwe twierdzeń powoda, jeżeli budzą one wątpliwości. W sformułowaniu art. 339 § 2 k.p.c. mowa jest o przyjęciu za prawdziwe twierdzeń powoda, jeżeli „nie budzą one uzasadnionych wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy”. Ocena zgodności z prawdą twierdzeń powoda następuje na podstawie materiału procesowego znajdującego się w aktach sprawy, w szczególności na tle innych twierdzeń powoda.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga fakt, iż to strona powodowa powinna udowodnić, że określona wierzytelność jej przysługuje, tym bardziej, że jako wierzyciel dochodzący zaspokojenia wierzytelności, powinien wykazać podstawę (źródło) zobowiązania pozwanego, jak i jego wysokość. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi określone dla siebie skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów. Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Zgodnie bowiem z przyjętą linią orzecznictwa obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29).

Okoliczności przytoczone przez powoda w pozwie były zasadniczo bezsporne. Kwestią nie budzącą w niniejszej sprawie wątpliwości był fakt, iż powoda i pozwanego łączyła umowa pożyczki. Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Wątpliwości Sądu podczas analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego wzbudziły należności z tytułu opłat dodatkowych.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ustawodawca wskazał w art. 385¹ § 3 k.c., że nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Jednocześnie stosownie do art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Oznacza to, że w znacznej liczbie przypadków ciężar dowodu będzie spoczywał na przedsiębiorcy udzielającym pożyczki.

O rażącym naruszeniu interesów konsumenta można mówić w sytuacji nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku zobowiązaniowym, natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom będzie miało miejsce wtedy, gdy w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego partner konsumenta tworzy takie klauzule umowne, które godzą w równowagę kontraktową stosunku.

Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 483 § 1 k.c. w przypadku nienależytego wykonania zobowiązania pieniężnego wykluczone jest zastrzeżenie kary umownej, która miałaby charakter odszkodowawczy. Funkcję odszkodowawczą pełnią bowiem w przypadku tego rodzaju zobowiązania odsetki za opóźnienie zastrzeżone na podstawie art. 481 § 1 k.c. (por. Marcin Lemkowski „Odsetki cywilnoprawne”, wyd. Wolter Kluwer Polska sp. z o.o., Warszawa 2007, str. 95 i n.). Wysokość odsetek jest natomiast limitowana treścią przepisu art. 359 § 2¹ k.c., który wprowadza

maksymalną wysokość odsetek wynikających z czynności prawnych. Inne należności dochodzone z tytułu zawartej umowy kredytowej, w tym koszty upomnień, wezwań i opłat, powód winien wykazać, że zostały one rzeczywiście poniesione przez powoda bądź poprzedniego wierzyciela.

Zdaniem Sądu, dodatkowe koszty pożyczki obejmujące opłatę przygotowawczą, opłatę za elastyczny plan spłat oraz prowizję zostały określone na zawyżonym, niezajdującym żadnego uzasadnienia, poziomie. Opłaty te zostały ustalone w stałej zryczałtowanej kwocie, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie przez powoda opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszało interes pozwanego jako konsumenta, stanowiło bowiem dodatkową karę umowną za nienależyte wykonanie umowy.

Zapisy umowy pożyczki przewidujące obowiązek ponoszenia dodatkowych opłat są również sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Wprawdzie wysokość prowizji, opłaty przygotowawczej oraz opłaty za elastyczny plan spłat została ustalona umową pożyczki, a pozwany, składając podpis pod umową, zgodził się na ich ponoszenie, to jednak swoboda umów nie jest całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. Zgodnie z art. 353¹ k.p.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego.

Analizując zasadność poszczególnych opłat dodatkowych, należy zauważyć, że strona powodowa nie wykazała w toku niniejszego postępowania dwóch okoliczności – po pierwsze, aby opłaty te były rzeczywiście niezbędne z punktu widzenia realizacji obowiązków umowy pożyczki, a po drugie, że poniosła je w wysokości wskazanej w umowie pożyczki. Opłata przygotowawcza miała służyć pokryciu poniesionych przez pożyczkodawcę kosztów czynności związanych z przygotowaniem umowy pożyczki, do których przykładowo należały koszty obsługi dostarczenia i podpisania umowy u klienta oraz badanie zdolności klienta do spłaty pożyczki. Powód nie podał nawet, czy i ewentualnie w jaki sposób zweryfikował zdolność kredytową strony pozwanej ani nie wskazał, że poniósł z tego tytułu jakiegokolwiek wydatki. W ocenie Sądu, nie można w tym zakresie opierać się wyłącznie na twierdzeniach powoda i samym zapisie umownym.

Istotne jest przy tym, że pozwany zobowiązał się zwrócić pożyczkę w 60 tygodniowych równych ratach w kwocie 28,08 zł przy czym ostaną rata została ustalona na kwotę 27,77 zł.. Opłata przygotowawcza rozłożona proporcjonalnie do liczby rat pożyczki i uiszczana częściowo z każdą ratą. Wspomniana opłata wynosiła 40,00 zł. Ponadto wierzyciel pierwotny określił w umowie prowizję od udzielonej pożyczki na kwotę 385,00 zł oraz opłatę za elastyczny plan spłat na kwotę 165,00 zł oraz odsetki w wysokości 10% w kwocie 94,49 zł. Zestawienie powyższych danych jednoznacznie pokazuje, że dodatkowe opłaty obciążające pozwanego za wyjątkiem odsetek umownych stanowią ok. 38% kapitału pożyczki. Zastrzeżenie konieczności ich zapłaty, niezależnie od konieczności uiszczenia samych odsetek, a także odsetek na wypadek np. nieterminowej spłaty zadłużenia, stanowi dla pozwanego, dodatkową karę umowną, która jak powyżej wskazano jest niedopuszczalna w świadczeniach pieniężnych. W treści umowy określono wprost, że rzeczywista stopa oprocentowania wynosiła 166,14%, a zatem drastycznie przekraczała wysokość odsetek maksymalnych. Już zapis ten pozwalał na uznanie, że umowa w tej części była nieważna w oparciu o art. 58 §1 i 3 k.c.

Mając na uwadze powyższe rozważania, w ocenie Sądu zasadnym było uznać żądanie w zakresie kwoty 912,49 zł tytułem niespłaconych rat kapitałowych oraz skapitalizowanych odsetek naliczonych od dnia 7 grudnia 2016 roku do dnia 27 kwietnia 2017 roku.

W pozostałym zakresie tj. w zakresie kwoty 590 zł, na którą składały opłata przygotowawcza w kwocie 40,00 zł, opłata za elastyczny plan spłat w kwocie 165,00 zł oraz prowizja od udzielonej pożyczki w kwocie 385,00 zł - powództwo podlegało oddaleniu jako bezpodstawne.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 482 § 1 k.c., uwzględniając w tym zakresie żądanie pozwu.

O kosztach procesu sąd orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów, wyrażoną w treści art. 100 k.p.c. Do kosztów poniesionych przez stronę powodową zaliczono: opłatę sądową od pozwu w wysokości 76,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 900,00 zł – zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.), oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł, łącznie kwotę 993,00 zł. Wobec faktu, iż powództwo zostało uwzględnione w części, pozwany został zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda kwoty 603,25 zł. – stosownie do wyniku sprawy.

W myśl art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd z urzędu nadaje wyrokowi zaocznemu uwzględniającemu powództwo rygor natychmiastowej wykonalności.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd nadał wydanemu wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.